יום ב', ד' באלול תשס"ו (28 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הפסיפס של הרצל [המשך המאמר מאתמול]**...**

ואולם, הוא עמד על כך שתרבותה תהא בעלת צביון יהודי מובהק, אשר יבוא לידי ביטוי במסגרת מה שכינה "החזיונות היהודיים" - **הצגות תיאטרון ואופרה** שתתמקדנה בנושאים יהודיים ואווירת יום השבת בירושלים. ביומניו הביע הרצל את התקוה כי הרבנים "יהיו עמודי תווך" במדינה העתידית וכי "הם יעוררו את האנשים, ילמדו אותם ויאירו את עיניהם".16 הרצל חזה גם שבכל יישוב ייבנה בית כנסת אשר "יבלוט למרחוק",17 ושירושלים תהיה למרכז דתי רב־עוצמה. כך, לפי דעתו, **ייוצר פסיפס סגסוני של תרבויות היהודים** שיגיעו לארץ והוא שיצמיח תרבות יהודית ייחודית, "**מוזאיקה מוזאית**" (מלשון "**מוזס**" כלומר, משה), אשר תשלב את החדש בישן, את ניסיונו ומורשתו של העבר בתעוזתו של ההווה. [אותו רעיון בעצם שהוליד את השם, 'תל אביב'.]

יש להדגיש כי הרצל בשום פנים לא שאף ליצור במדינת היהודים אדם חדש, יהדות חדשה או יהודי חדש, ומעולם לא ביקש למחוק את כל מה שנוצר במשך אלפי שנות גלות. בעיני רוחו, היהודים עצמם, בשבעים לשונותיהם ובתרבויות המגוונות שיביאו עימם, יבנו בארץ החדשה את המדינה היהודית כפסיפס מרהיב. עירוב זה, בתוך מסגרת חיים יהודית ריבונית, יאפשר את התפתחותה של תרבות יהודית בכל התחומים - מוסיקה, ספרות, תיאטרון ואולי אפילו "אדריכלות יהודית". אמנם, אפשר שהשינויים יולידו גם יהודי מסוג חדש, אך לא תהא זו פעולה מהפכנית כי אם תוצאה טבעית של חיים חופשיים ויצירתיים. ברוח זו יש להבין את דברי גיבור ספרו של הרצל, '*אלטנוילנד*', אשר מציין שבעבר "הצעירים היהודים היו מדוללי שׂיער חלושים ומפוחדים", ואילו עתה הם התפתחו - באופן טבעי וללא מהפכות - והם דומים לשתילים ששורשיהם העמיקו "אל תוך האדמה המתאימה לזן זה".

גישתו השמרנית של הרצל בשאלת צביונה התרבותי היהודי של המדינה העתידית נדחקה הצדה בידי עמדות מהפכניות יותר, שקראו לשינוי דרמטי של היהדות ושל האופי היהודי. הנציג הבולט ביותר של העמדות האלה, אשר הכו שורש בזרם המרכזי של התנועה הציונית, הוא **דוד בן־גוריון**, שהאמין כי העם היהודי צריך להתעצב מחדש בארץ ישׂראל. בן־גוריון דגל ב"**מיזוג הגלויות לחטיבה עברית אחידה**", ביצירת דפוסי תרבות וחג חדשים, בשמות עבריים, בהיאחזות בקרקע, בלימוד המקרא ובחיזוק הזיקה לתקופות הריבונות העברית הקדומות בארץ-ישׂראל. על כל אלה שרתה רוח אנטי־גלותית נחרצת. בסכמו את שנותיה הראשונות של המדינה אמר בן־גוריון:

=כאן התחוללה תמורה עמוקה ויסודית בחיי מאות אלפי יהודים... מהפכה עמוקה בדמותו ובאורח חייו של היהודי... אבק אדם יהודי שחי בנכר, בתלות, בנדודים ובשעבוד... מתגבש בהיכנסו למולדת לחטיבה ממלכתית עצמאית, מעורה ומושרשת בעברה הגדול וצמודה לחזון אחרית הימים של גאולה לאומית ואנושית... ועל גזע התרבות העברית הקדומה צומח נוף של תרבות עברית חדשה ספוגה ערכי יהדות ואנושות ללא כל מחיצה בין אדם ויהודי... מהפכת אדם

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננֶה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**
בשׂמחה ובטוּב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ד' באלול תשס"ו (28 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

זו קשה למצוא דוגמתה, והיא חלה על כל שבי ציון, בין אלה שבאים מארצות אירופה ואמריקה ובין אלה שחוזרים מארצות אסיה ואפריקה.= [ההמשך, בע"ה, בדף של מחר...]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננֶה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**
בשִׂמחה ובטוּב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל